

Chiếc nhẫn bằng thép

Cụ Cuzma cùng cháu gái là Variusha sống ở Mokhovoy, một xóm nhỏ ngay bên lề rừng. Mùa đông năm ấy rét như cắt, gió rất mạnh, tuyết rất dày. Suốt mùa đông không ngày nào ấm được một chút. Không lần nào thấy nước tuyết tan hồi hỏ nhỏ giọt trên các mái nhà lợp ván. Đêm đêm có tiếng những con chó sói rét run hú trong rừng. Cụ Cuzma bảo sói hú vì nó ghen với người: nó cũng muốn vào ở trong nhà, nằm bên bếp lò, gãi và sưởi ấm bộ lông lờm xờm đầy sương muối của nó.

Đến giữa mùa đông, cụ hết thuốc lá. Cụ ho sù sụ, cứ phàn nàn về chuyện sức khỏe sút kém và nói rằng nếu được vài khối thuốc thì có lẽ sẽ nhẹ nhõm trong người ngay.

Một hôm chủ nhật, Variusha sang làng Perebory ở cạnh đấy, mua thuốc lá cho ông. Đường xe lửa chạy qua rìa làng. Variusha mua được thuốc lá bèn gói lại trong một vuông vải hoa nhỏ rồi ra ga xem xe lửa. Xe lửa ít khi đỗ ở Perebory và gần như bao giờ cũng chỉ xạch xạch, ầm ầm chạy vút qua.

Hai bác bộ đội đang ngồi trên sân ga. Một bác râu xồm có cặp mắt xám rất vui. Có tiếng đầu máy rúc còi. Đã thấy nó hung dữ vùn vụt lao nhanh từ khu rừng đen ngòm đằng xa tới ga, giữa một làn hơi nước.

- Tàu nhanh đấy! - Bác bộ đội râu xồm nói. - Cẩn thận đấy cháu bé, xe lửa thổi vù cháu đi bây giờ. Cháu sẽ bay lên trời cho mà xem.

Đầu máy đã ập tới ga. Tuyết bị cuốn tung lên, mắt chẳng nhìn thấy gì nữa. Rồi bánh xe chạy rình rình, bánh nọ cố đuổi bánh kia. Variusha ôm lấy cột đèn, nhắm mắt lại, có lẽ nó sẽ bị hất bổng lên khỏi mặt đất thật và sẽ bị cuốn theo đoàn tàu. Xe lửa đã chạy qua mà bụi tuyết vẫn còn quay lộn trên không rồi mới lả tả rơi xuống đất. Bác bộ đội râu xồm hỏi Variusha:

- Trong cái gói của cháu có gì thế? Có phải thuốc lá không?

- Vàng, thuốc lá. - Variusha trả lời.

- Cháu có để lại được một ít không? Bác thèm hút thuốc quá.

- Ông cháu không cho bán đâu. - Variusha trả lời nghiêm trang. - Mua cho ông cháu khỏi ho đấy.

- Chà, cô bé này! - Bác bộ đội nói. - Người thì bé mà đôi ủng thì to! Sao người lớn thế!

- Nhưng bác muốn lấy bao nhiêu thì lấy. - Variusha nói xong chìa cái gói thuốc cho bác bộ đội. - Bác cứ hút đi.

Bác bộ đội lấy một vốc to thuốc lá bỏ vào túi áo capote, cuộn một điếu ketch xù, châm thuốc hút. Rồi bác nâng cằm Variusha lên, vừa cười vừa nhìn thẳng vào cặp mắt xanh biếc của Variusha.

- Chà, cô bé này, - bác nhắc lại, - đúng là một đóa hoa tím với hai bím tóc nhỏ xíu? Cho cháu cái gì bây giờ đây? Hay cái này vậy nhé?

Bác bộ đội lấy trong túi áo capote ra một cái nhẫn nhỏ bằng thép, thổi sạch những sợi thuốc lá và những hạt muối bám bên trên, cọ lên tay áo capote, rồi đeo vào ngón tay giữa cho Variusha.

- Cháu đeo cho khỏe người! Cái nhẫn này có phép tài lắm đấy. Cháu xem nó có sáng không!

- Nhưng sao nó lại có phép hả bác? - Variusha hỏi.

- Đó là vì, - bác bộ đội trả lời, - nếu cháu đeo vào ngón tay giữa, nó sẽ làm cho cháu được khỏe mạnh. Cả cháu lẫn ông cháu đều khỏe mạnh. Nhưng nếu cháu đeo vào ngón tay này, ngón tay vô danh ấy, - bác bộ đội lồng cái nhẫn vào ngón tay Variusha, ngón tay đỏ hồng vì cồng, - cháu sẽ có một niềm vui rất lớn. Hoặc nếu cháu muốn nhìn thấy thế giới với tất cả các điều tuyệt diệu của nó chẳng hạn, thì cứ đeo vào ngón tay trỏ, nhất định cháu sẽ thấy!

- Có thật không bác? - Variusha hỏi.

- Cháu cứ tin bác ấy, - tiếng bác bộ đội kia ồm ồm trong cái cổ áo capote bẻ cao. - Bác ấy là phù thủy đấy. Cháu đã nghe nói đến “phù thủy” bao giờ chưa?

- Cháu có nghe nói.

- Thế thì được rồi! - Bác bộ đội cười. - Bác ấy là một tay công binh kì cựu. Ngay đến mình cũng phải kiêng bác ấy đấy.

- Cám ơn bác! - Variusha nói xong chạy về nhà.

Gió lồng lộn thổi, tuyết rơi tầng tầng lớp lớp, Variusha luôn tay sờ sờ cái nhẫn, và cứ xoay đi xoay lại ngắm xem nó nhấp nhoáng dưới ánh sáng mùa đông.

“Sao bác bộ đội lại quên không nói cho mình biết về ngón tay út nhỉ?” Variusha nghĩ thầm. “Không biết đeo vào thì sao? Mình đeo thử cái nhẫn vào ngón tay út xem.”

Variusha lồng chiếc nhẫn vào ngón tay út. Ngón tay gầy quá, cái nhẫn đeo không chắc rơi xuống đám tuyết dày bên cạnh đường rồi thụt ngay tới đáy lớp tuyết.

Variusha ái chà một tiếng, vội thọc tay xuống tuyết mà bới. Nhưng không tìm thấy cái nhẫn đâu cả. Mười ngón tay Variusha xám ngoét đi, cóng quá không co lại được nữa.

Variusha khóc òa lên. Mất chiếc nhẫn rồi. Thế là bây giờ ông Cuzma sẽ không được khỏe mạnh, Variusha cũng không được hưởng một niềm vui rất lớn và không được nhìn thấy thế giới với tất cả các điều tuyệt diệu của nó nữa. Variusha lấy một cành thông già cắm xuống tuyết, ngay chỗ chiếc nhẫn rơi rồi về nhà. Variusha đưa bít tất lên lau mắt, nhưng nước mắt vẫn tuôn ra ròn ròn, làm mắt cay sè, rất đau.

Cụ Cuzma có thuốc lá mừng quá, khói thuốc bốc đầy căn nhà gỗ. Về cái nhẫn thì cụ nói:

- Thôi cháu đừng buồn nữa, con bé ngớ ngẩn này! Rơi xuống đâu thì lại còn đấy thôi. Cháu nhờ con Sidor xem. Nó sẽ tìm cho cháu.

Con chim sẻ già Sidor đang ngủ bên trên bếp lò, lông nó xù ra như quả bóng. Suốt mùa đông, Sidor sống lâng lâng trong căn nhà gỗ của cụ Cuzma, chẳng khác gì chủ nhà. Tính nó bướng bỉnh, nên không những Variusha mà cả cụ Cuzma cũng phải nể nó. Nó đến ăn cháo đặc ngay trong đĩa bát, còn bánh mì thì nó cố cướp thẳng trong tay người. Đuổi nó đi thì nó càu, xù lông đánh lại và kêu líu nhịu một cách giận dữ đến nỗi lũ chim sẻ bên hàng xóm cũng bay tới lắng nghe rồi làm ầm ĩ lên rất lâu. Chúng nó chê trách con Sidor về cái thói xấu tính xấu nết. Được sống trong nhà, no ấm như thế mà còn chưa thỏa mãn!

Hôm sau Variusha bắt con Sidor, bọc vào khăn vuông rồi đem vào rừng. Chỉ còn thấy chút ngọn cành thông nhô lên dưới tuyết mà thôi. Variusha đặt con Sidor lên cành cây và bảo nó:

- Mà tìm hộ đi, bối lên xem! May ra thấy đấy!

Nhưng con Sidor lườm lườm nhìn lơp tuyết một cách nghi ngờ rồi rít lên:

“Hay thật! Hay thật! Vớ được con bé ngu xuẩn như thế này!... Hay thật! Hay thật!” Sidor liền thoảng nhắc đi nhắc lại rồi nhảy khỏi cành cây, bay về nhà.

Thế là vẫn không tìm thấy cái nhẫn.

Cụ Cuzma ho mỗi ngày một nặng. Gần sang xuân thì cụ leo lên bếp lò nằm⁽¹⁾. Cụ gần như không tụt trên bếp xuống nữa và cứ luôn miệng xin nước uống. Variusha múc nước lạnh bằng cái gáo sắt tây nhỏ, đem lại cho cụ.

Bão tuyết quay cuồng lồng lộn trên cái xóm nhỏ, phủ đầy tuyết lên những ngôi nhà gỗ. Những cây thông bị ngập trong tuyết. Variusha không thể tìm thấy trong rừng chỗ đánh rơi nhẫn nữa. Càng ngày nó càng hay nấp sau bếp lò khóc thầm vì thương ông và cứ tự mắng mình:

- Đồ ngu xuân! - Variusha lẩm bẩm. - Nghịch lắm vào để rơi mất cái nhẫn. Này, cho mày chữa! Này!

Variusha tự đâm nó trong bóng tối để tự phạt. Cụ Cuzma hỏi:

- Cháu làm ồn lên với ai ở trong ấy thế?

- Với con Sidor đấy. - Variusha trả lời. - Nó càng ngày càng bướng bỉnh quá lắm! Chỉ tìm cách đánh lại.

Một buổi sáng, Variusha tỉnh dậy vì con Sidor nhảy lên cửa sổ và mở vào khung kính. Variusha đã

(1) Mùa đông bên Nga rất lạnh, người ta thường ngủ ngay bên trên bếp lò. - N.D.

